

Perkutana endoskopska gastrostomija – PEG

Uputa za pacijente i obitelj

Što je perkutana endoskopska gastrostomija (PEG)?

Perkutana endoskopska gastrostoma (PEG) je postavljanje posebnog katetera kroz mali rez u trbušnoj stijenci, koji služi prehrani pacijenta (enteralna prehrana).

Ovisno o zdravstvenom stanju pacijenta, PEG može biti privremen ili trajan.

Kod kojih pacijenata je neophodna primjena PEG -a?

PEG je namijenjen pacijentima koji zbog nemogućnosti gutanja privremeno ili trajno ne mogu unositi potrebne dnevne količine kvalitetne hrane i osigurava im dugoročno rješenje za prehranu.

Psihička priprema pacijenta i porodice je od velikog značaja za prihvaćanje ovakvog načina prehrane.

Najčešće se primjenjuje kod: trauma glave, malignih bolesti, neuromišićnih bolesti, neurodegenerativnih bolesti, kao i kod produžene trahealne intubacije.

Ukoliko pacijent ima prepreku u predjelu jednjaka ili na bilo koji način ne podnosi nazogastričnu sondu, primjenjuju se različite metode kojima se omogućava prehrana direktno preko želuca ili crijeva, tj. enteralna prehrana.

Na koji način se ugrađuje PEG?

- Izvodi se u lokalnoj ili općoj anesteziji
- Endoskopom se ulazi kroz usta ili nos u želudac
- Na trbuhu se načini mali rez na odgovarajućem mestu – u predelu želuca
- Postavi se PEG kateter
- Intervencija traje 15-20 min.
- Kontrola kod kirurga poslije 48 sati
- Kirurg daje suglasnost za početak prehrane preko PEG-a

Koji je način i postupak prehrane putem PEG-a?

- Prije hranjenja pacijenta obavezno oprati ruke
- Prije unosa hrane provjeriti položaj katetera, je li dobro pričvršćen (pratiti oznake na cijevi)
- Hrana se priprema u blenderu da bude tekuća, temperature oko 37°C
- Poželjno je da pacijent bude u sjedećem položaju u stolici ili krevetu
- Hrana se daje polako (špricom od 60ml), prati se akt gutanja, važno je da u šprici nema zraka
- Ukoliko se pacijent počne daviti ili ima problema s disanjem, odmah prekinuti hranjenje
- Nakon svakog obroka daje se i oko 30-50 ml vode.

Kako dati lijek kroz perkutanu gastrostomu?

- Većina lijekova se mogu dati kroz PEG kateter
- Lijekove usitniti i rastvoriti u mlakoj vodi
- Nakon primjene lijeka kroz PEG ubaciti oko 50 ml vode
- Kapsule se ne daju preko PEG-a!

Koja hrana je potrebna za hranjenje preko PEG-a?

- Nakon postavljanja PEG-a konzultirati dijetetičara ili medicinsku sestru koji će dati upute o dovoljnom unosu kvalitetnih hranjivih namirnica, količine tekućine, kao i vitamina i minerala.
- Na tržištu postoje gotovi hranjivi preparati koji se mogu koristiti putem PEG-a.

Kako se njeguje PEG?

- Mjesto postavljanja PEG-katetera na koži treba prebrisati fiziološkom otopinom 0,9% i zaštititi prozirnim flasterom
- Flaster mijenjati svaka 2-3 dana
- Pratiti pojavu bilo kakve iritacije ili bolnog mjesta na koži
- Pri pojavi crvenila ili sekreta oko stome neophodna je konzultacija kirurga
- Ubacivanjem vode (30-50 ml) poslije svakog obroka održava se prohodnost katetera
- Ukoliko se kateter začepi, treba kroz njega ubrizgati oko 50 ml mlake obične ili gazirane vode.